

FERENC PÁPA
APERUIT ILLIS

PÁPAI MEGNYILATKOZÁSOK

56

Sorozatszerkesztő

DIÓS ISTVÁN

FERENC PÁPA

APERUIT ILLIS

KEZDETŰ
MOTU PROPRIO APOSTOLI LEVELE

AMELLYEL ELRENDELI
ISTEN IGÉJÉNEK VASÁRNAPJÁT

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
az Apostoli Szentszék Könyvkiadója
Budapest 2020

Az eredeti mű címe:
Lettera apostolica in forma di «motu proprio»
del Sommo Pontefice
Francesco
Aperuit illis
con la quale viene istituita la Domenica della Parola di Dio

© Copyright 2019 – Libreria Editrice Vaticana

A fordítás az olasz szövegből készült.

Fordította
DR. DIÓS ISTVÁN

Lektorálta
DR. MARTOS BALÁZS LEVENTE

© Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, 2020

© Szent István Társulat, 2020

ISSN 1788-8948
ISBN 978 963 277 862 4

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
1053 Budapest, Veres Pálné utca 24.
www.szit.katolikus.hu
Felelős kiadó: Dr. Rózsa Huba alelnök
Felelős kiadóvezető: Farkas Olivér igazgató
Nyomdai munkálatok: Mega-Galaxis Kft., Budapest

1. „Megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat” (*Lk 24,45*). Ez volt a feltámadott Úr mennybemenetele előtti utolsó tetteinek egyike. Megjelent egybegyűlt tanítványainak, velük együtt törte meg a kenyeret, és megnyitotta értelmüket, hogy megértsék a Szent Írásokat. Rémult és csalódott férfiaknak tárja fel a húsvéti misztérium tartalmát, tudniillik, hogy az Atya örök terve szerint Jézusnak szenvednie kellett és fel kellett támadnia a halálból, hogy felkínálhassa a megtérést és a bűnök bocsánatát (vö. *Lk 24,26.46-47*); végül megígéri a Szentlelket, aki majd erővel tölti el őket, hogy e húsvéti misztérium tanúi lehessenek (vö. *Lk 24,49*).

A Feltámadott, a hívők közössége és a Szentírás kapcsolata életbe vágóan fontos identitásunk szempontjából. Az Úr vezetése nélkül lehetetlen a Szentírás mély megértése és viszont: a Szentírás nélkül érthetetlenek maradnak Jézus és Egyháza e világi küldetésének eseményei. Joggal írhatta Szent Jeromos: „Aki nem ismeri a Szentírást, nem ismeri Krisztust” (*In Isaiam*, Prologus: PL 24,17).

2. Az Irgalmasság Rendkívüli Jubileumi Szentévének bezárásakor azt kértem: „Jó volna, ha minden közösség egy vasárnapot a Szentírás megismerésének, terjesztésének

és elmélyítésének fokozására fordítana; ezt a vasárnapot teljesen Isten Szavának szentelnék, hogy megismerjék azt a kimeríthetetlen gazdagságot, mely Istennek az ő népével folytatott dialógusából fakad” (*Misericordia et misera* kezdetű apostoli levél, 7. pont). A liturgikus év egy vasárnapját Isten Szavának szentelni elsősorban arra szolgál, hogy felelevenítsük az Egyházban a Feltámadott gesztusát, aki számunkra is feltárja Szavának kincstárát, hogy kimeríthetetlen gazdagságának hirdetői lehessünk a világban. Ezzel kapcsolatban eszünkbe jut Szent Efrém tanítása: „Ki képes felfogni csak egyetlen szavad teljes gazdagságát is, Urunk? Sokkal több kerüli el a figyelmünket, mint amennyit felfoghatunk belőlük. Éppen úgy vagyunk, mint amikor szomszédok isznak egy forrásból. Szavad sokoldalú, mint ahogy tanulmányozói is különböző szempontokból közelítenek hozzá. Az Úr sokféle szépséggel tette színessé szavait, hogy akik vizsgálják, azt szemlélhessék, ami jobban érdekli őket. Minden kincset szavaiba rejtett el, hogy mindegyikünk gazdagságot találjon abban, amit szemlél” (*Kommentár a Diatesszaronhoz*, 1,18).

Ezért ezzel az apostoli levéllel válaszolni szeretnék az Isten népétől hozzám érkezett számos kérésre, hogy az egész Egyházban egyöntetűen ünnepeljük meg *Isten Igéjének vasárnapját*. Immár általános gyakorlattá váltak az olyan alkalmak, amikor keresztény közösségek arra összpontosítanak, hogy milyen nagy érték Isten Szava a mindennapi életünkben. Sokféle kezdeményezés él a helyi egyházakban, amelyek egyre inkább hozzáférhetővé teszik a Szentírást a hívők számára, felbresztik bennük a hála érzését e nagy ajándékért, és arra serkentenek, hogy hozzá igazítsák mindennapi életüket, s következetes felelősséggel tegyenek tanúságot róla.

A II. Vatikáni Zsinat a *Dei Verbum* kezdetű dogmatikus konstitúcióval nagy indítást adott Isten Szavának felfedezéséhez. E dokumentum lapjairól, amelyeket mindig érdemes átmélnkedni és megvalósítani, világossá válik a Szentírás természete, nemzedékről nemzedékre történő továbbadása (2. fejezet), isteni sugalmazottsága (3. fejezet), hogy két részből áll: Ó- és Újszövetségből (4–5. fejezet), s hogy mennyire jelentős az Egyház életében (6. fejezet). E tanítás elmélyítésére hívta össze XVI. Benedek pápa 2008-ban az „Isten Szava az Egyház életében és küldetésében” témával foglalkozó püspöki szinódust. Ebből született a *Verbum Domini* kezdetű apostoli buzdítás, amely nélkülözhetetlen tanítás közösségeink számára.¹ E dokumentum egészen különlegesen elmélyíti Isten Szavának átalakító erejét, és főként a liturgikus cselekményekben mutatkozik meg annak sajátosan szentségi jellege.²

Ezért jó, ha népünk életéből soha nem hiányzik az elevenítő kapcsolat azzal az élő Szóval, amellyel az Úr állandóan Menyasszonyához fordul, hogy szüntelenül gyarapodhassék a szeretetben és a hívő tanúságtételben.

¹ Vö. AAS 102 (2010), 692–787. [Magyar kiadás: XVI. Benedek megnyilatkozásai. Pápai dokumentumok 2005–2013, I. kötet, Szent István Társulat, Budapest 2018, 207–288.]

² „A Szó szentségi jellege Krisztusnak a konzekrált kenyér és bor színe alatti valóságos jelenlétének analógiájaként fogható föl. Az oltárhoz közeledve és részesülve az eucharisztikus lakomában, valóságosan részesedünk Krisztus testében és vérében. Isten Szavának hirdetése a szentmisében magával hozza a felismerést, hogy maga Krisztus van jelen, és hozzánk fordul, hogy meghallgassuk őt” (*Verbum Domini*, 56. pont).

3. Ezért elrendelem, hogy az Évközi III. vasárnapot Isten Igéje ünneplésének, a róla való gondolkodásnak, és terjesztésének szenteljük. Ezzel *Isten Igéjének vasárnapja* az év azon szakába illeszkedik, amikor arra kapunk ösztönzést, hogy erősítsük a kapcsolatokat a zsidókkal, és imádkozzunk a keresztények egységéért. De nem egyszerűen időbeli közelségről van szó: *Isten Igéje vasárnapjának* ökumenikus jelentősége van, mert a Szentírás megmutatja az igazi és tartós egységre vezető utat mindazoknak, akik meghallják.

Az egyes közösségek találják meg a módját, hogy ezt a vasárnapot ünnepnapként üljék meg. Ezért fontos, hogy a szentmisében emeljék trónusra a Szent Könyvet, ezzel is láthatóvá téve a közösség számára, hogy Isten Szava törvényadó értékkel bír. Ezen a vasárnapon különösen is hangsúlyozni kell az Ige felolvasását, a homíliában pedig ki kell emelni, hogy az az Úr Szavának szolgálatában áll. A püspökök ezen a vasárnapon végezhetik a lektorok avatását, vagy a hasonló szolgálatok átadását, hogy ezzel is felhívják a figyelmet Isten Szava liturgiában történő hirdetésének jelentőségére. Alapvetően fontos ugyanis, hogy megfelelő felkészítéssel mindent megtegyünk annak érdekében, hogy egyes felkészült hívők valóban az ige hirdetői lehessenek, ahhoz hasonlóan, ahogyan már folyik az akoliktusok vagy a rendkívüli áldoztatók felkészítése. Ehhez hasonlóan a plébánosok találják meg a módját, hogyan adhatják át a teljes Bibliát vagy egy-egy könyvét a közösségüknek, hogy ezzel is buzdítsanak a Szentírás mindennapos olvasására, egyre mélyebb megismerésére, a segítségével történő imádságra, különös tekintettel a *lectio divinára*.

4. Izrael népének babiloni fogságból való hazatérését lényegesen meghatározta a Törvény könyvének olvasása. A Biblia megindító leírást ad erről az eseményről Nehemiás könyvében: A nép összegyűlt Jeruzsálemben a Vízkapu előtti téren, hogy hallgassa a Törvényt. Ők, akik nemrég még a deportálás szétszórtságában éltek, most „egy emberként” (*Neh 8,1*) együtt vannak a Szentírás körül. A Szent Könyv felolvasására a nép „odafigyelt” (*8,3*), mert tudták, hogy a hallott szavakban felismerik az átélt események jelentését. A felolvasás megrendülést váltott ki, és az emberek sírva fakadtak: „(A leviták) szakaszokat olvastak fel Isten törvénykönyvéből, megmagyarázták, úgy, hogy meg is értették, amit felolvastak. Akkor Nehemiás, a kormányzó, Ezdrás a pap és írástudó, és a leviták, akik a népet tanították, így szóltak az egész néphez: »Ez a nap az Úrnak, a ti Isteneteknek van szentelve. Ne szomorkodjatok hát, és ne sírjatok!« Mert amikor a törvény szavait meghallotta, az egész nép sírt. (...) »Ne szomorkodjatok, hiszen az Úrban való öröm a ti erősségetek!«” (*Neh 8,8-10*).

E szavakban nagy tanítás rejlik: a Biblia nem lehet csak néhányak öröksége, még kevésbé kevés kiváltságosnak szóló könyvgyűjtemény. Mindenekelőtt a népnek szól, amelyet azért hívtak össze, hogy hallgassa, és magára ismerjen ebben a Szóban. Gyakran érvényesülnek olyan törekvések, amelyek próbálják kisajátítani maguknak a szent szöveget, azáltal, hogy kiválasztott köröknek vagy csoportoknak tartják fenn. Ez nem lehet így! A Biblia az Úr népének könyve, amely, miközben hallgatja azt, a szétszórtságból és megosztottságból az egység felé tart. Isten Szava egyesíti és egy néppé formálja a hívőket.

5. Ebben a Szó hallgatásából fakadó egységben elsősorban a lelkipásztorokra hárul nagy felelősség, hogy magyarázzák, és mindenki számára érthetővé tegyék a Szentírást. Mivel a Szentírás a nép könyve, mindazoknak, akiknek az a hivatása, hogy az Ige szolgálói legyenek, meg kell érezniük azt a súlyos követelményt, hogy hozzáférhetővé tegyék közösségük számára Isten Szavát.

Különösen a homíliának van egészen sajátos szerepe, mert „szinte szentségi jellege van” (*Evangelii gaudium* kezdetű apostoli buzdítás, 142. pont). Miközben a pap egyszerű nyelvezettel bevezeti őket Isten Szavának mélységeibe, maga is felfedezi, „hiszen benne az Úr által használt képek szépsége is közli magát, hogy így a jó megtételére buzdítson” (*uo.*). Ez olyan lelkipásztori lehetőség, amelyet nem szabad elszalasztani!

Híveink nagy része számára ugyanis ez az egyetlen lehetőség arra, hogy találkozzanak Isten Szava szépségével, és megláthassák, mennyire kapcsolódik mindennapi életükhöz. A homília előkészítésére tehát elegendő időt kell fordítani. Nem szabad az olvasott szent szöveget improvizálva kommentálni. Tőlünk, igehirdetőktől sokkal inkább azt várják, hogy a homíliát ne nyújtsuk tudálékosan hosszúra, vagy ne terheljük meg idegen szempontokkal. Ha időt szánunk a szent szöveg feletti elmélkedésre és imádságra, akkor alkalmassá válunk arra, hogy szívből beszéljünk, és így elérjük hallgatóink szívét; a lényegről szólunk, amit ha befogadnak, termést hoz. Fáradhatatlanul szenteljünk időt és imádságot a Szentírásra, hogy „ne úgy fogjuk fel, mint emberi tanítást, hanem mint az Isten szavát, ahogy valóban az is” (*1Tessz 2,13*).

Nagyon jó volna, ha a hitet ápoló és erősítő szolgálatuk érdekében a katekéták is éreznék a vágyat, hogy egyre jobban elmélyedjenek a Szentírás ismeretében. Ez lehetővé teszi számukra, hogy a hallgatóik és az Isten Szava közötti valódi párbeszéd szolgálai legyenek.

6. A Feltámadott, mielőtt a bezárkózott tanítványoknak megjelent és megnyitotta volna értelmüket, hogy megértsék a Szentírást (vö. *Lk 24,44-45*), megjelent két tanítványnak a Jeruzsálemből Emmauszba vezető úton (vö. *Lk 24,13-35*). Lukács evangélista elbeszélése megjegyzi, hogy mindez még a feltámadás napján, azaz vasárnap történt. Ez a két tanítvány Jézus szenvedésének és halálának eseményeiről beszélgetett. Szomorúak és csalódottak voltak Jézus tragikus halála miatt. Szabadító Messiásként reméltek benne, de a Megfeszített botrányával kellett szembesülniük. Finom tapintattal maga a Feltámadott közelíti meg őket és csatlakozik hozzájuk, ám a tanítványok nem ismerik fel őt (vö. *16. vers*). Útközben az Úr kérdegeti őket, és látja, hogy nem értették meg szenvedésének és halálának értelmét: „balgáknak és késedelmes szívűeknek” nevezte őket (*25. vers*), és „Mózesen elkezdve az összes prófétánál megmagyarázta nekik, amit az Írásokban róla írtak” (*27. vers*). Krisztus az első exegéta! Nemcsak a régi Írások jövendölték, amit megvalósított, hanem ő maga is hűséges akar lenni a Szóhoz, hogy nyilvánvalóvá tegye a Krisztusban beteljesedő egyetlen üdvtörténetet.

7. Ezért a Biblia mint Szentírás Krisztusról szól, és úgy hirdeti őt, mint akinek a szenvedésen át kellett bemennie a dicsőségbe (vö. *26. vers*). Nemcsak egyes részletek, hanem minden Írás órára szól. Ezek nélkül nem lehet megfejteni halálát és feltámadását. Ezért az egyik legrégebb

hitvallás hangsúlyozza, hogy „Krisztus meghalt bűneinkért, az Írások szerint; eltemették és harmadnap feltámadt, az Írások szerint, és megjelent Kéfásnak” (*IKor 15,3-5*). Mivel az Írások Krisztusról szólnak, hihetővé teszik, hogy halála és feltámadása nem a mitológiához, hanem a történelemhez tartozik, és tanítványai hitének középpontját képezik.

Nagyon erős a kapcsolat a Szentírás és a hívők hite között. Mivel a hit hallásból fakad, a hallás pedig Krisztus szavára koncentrál (vö. *Róm 10,17*), a hívők sürgető és fontos kötelessége, hogy figyelmesen hallgassák az Úr Szavát – úgy a liturgiában, mint a személyes imádság és reflexió során.

8. A Feltámadottnak az emmauszi tanítványokkal megtett „útja” a vacsorával végződik. A titokzatos Vándor elfogadja a két tanítvány bátor meghívását: „Maradj velünk, mert már esteledik, és a nap már lemenőben van” (*Lk 24,29*). Asztalhoz ülnek, Jézus kezébe veszi a kenyeret, elmondja az áldást, megtöri és odanyújtja nekik. Abban a pillanatban megnyílik a szemük és felismerik őt (vö. *31. vers*).

Ebből a jelenetből megértjük, milyen szoros kapcsolat van a Szentírás és az Eucharisztia között. A II. Vatikáni Zsinat tanítja: „Az Egyház mindenkor tisztelte a Szentírást, mint magát az Úr testét is. Az élet kenyerét ugyanis, főleg a szent liturgiában, mind Isten Igéjének, mind Krisztus testének asztaláról szüntelenül veszi és nyújtja a híveknek” (*Dei Verbum*, 21. pont).

A Szentírás gyakori olvasása és az Eucharisztia ünneplése lehetővé teszi, hogy az összetartozó személyek egymásra

ismerjenek. Keresztényként egy népet alkotunk, amely a közöttünk jelen lévő, hozzánk beszélő és bennünket tápláló Úrtól nyerve az erőt, vándorol a történelemben. A Bibliának szentelt nap nem „évi egyszeri”, hanem az egész évre szóló alkalom kíván lenni, mert igen nagy szükségünk van arra, hogy közeli és bensőséges kapcsolatba kerüljünk a Szentírással és a Feltámadottal, aki a hívők közösségében folyamatosan megtöri a Szót és a Kenyeret. Ezért van szükségünk a Szentírással való állandó kapcsolatra, különben a szív hideg marad, a szemek zárva maradnak, mintha a vakság számtalan formája sújtana minket.

A Szentírás és a szentségek elválaszthatatlanok egymástól. Amikor a szentségek vételét a Szó vezeti be és magyarázza, egyre világosabbá válik, hogy egy út célját jelentik, amely úton maga Krisztus nyitja meg az értelmet és a szívet, hogy felismerjék az ő üdvözítő művét. Ebben az összefüggésben nem szabad megfedkezni a *Jelenések könyvének* tanításáról. Azt olvassuk benne, hogy az Úr az ajtónál áll és zörget. Ha valaki meghallja az ő hangját és ajtót nyit, ahhoz bemegy, és együtt étkezik vele (vö. 3,20). Jézus Krisztus a Szentírás által zörget az ajtónkon; ha meghalljuk és kitarjuk előtte az értelem és a szív ajtaját, belép az életünkbe és velünk marad.

9. Szent Pál a Timóteusnak írt második levelében – amely bizonyos értelemben lelki végrendeletének tekinthető – azt ajánlja hűséges munkatársának, hogy olvassa gyakran a Szentírást. Az Apostol meg van győződve arról, hogy „minden Írás, amit az Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre s a nevelésre” (3,16). Szent Pálnak ez a Timóteusnak szóló ajánlása szolgáltatta

az alapot ahhoz, hogy a *Dei Verbum* zsinati konstitúció a Szentírás sugalmazottságával foglalkozzék; olyan alapot nyújtott, amelyből különösen kiemelkedik a Szentírás *üdvösségre irányultsága, spirituális dimenziója és a megtestesülés elve*.

A *Dei Verbum* elsősorban Szent Pálnak e Timóteusnak szóló ajánlására hivatkozva hangsúlyozza, „hogy amit Isten a mi üdvösségünkre le akart íratni a szent iratokban, azt a Szentírás könyvei biztosan, hűségesen és tévedés nélkül tanítják” (11. pont). Mivel ezek a könyvek a Krisztusba vetett hitben elnyerhető üdvösségről tanítanak (vö. *2Tim 3,15*), a bennük található igazságok üdvösségünkre szolgálnak. A Biblia nem történeti könyvek, nem is krónikák gyűjteménye, hanem egészében a teljes személy üdvösségéről szól. A szent szöveg könyveinek tagadhatatlan történelembe gyökerezettsége nem feledtetheti a mindenél fontosabb célt: üdvösségünket. Minden erre a Biblia természetébe írott célra irányul, amely üdvtörténetként jelenik meg, és Isten azért cselekszik és beszél benne, hogy találkozzék minden emberrel, és megszabadítsa őket a bűntől és a haláltól.

Ennek az üdvözítő célnak az elérése érdekében a Szentírás a Szentlélek hatására Isten szavait emberi módon leírt emberi szavakká változtatja (vö. *Dei Verbum*, 12. pont). A Szentlélek szerepe alapvető a Szentírásban. Az ő tevékenysége nélkül állandóan a küszöbön állna annak a veszélye, hogy az írott szöveg csapdájába essünk, mert könnyűvé válna a fundamentalista értelmezés, amelytől távol kell maradnunk, ha nem akarjuk elárulni a szent szöveg sugalmazott, dinamikus és spirituális természetét. Amiként az Apostol emlékeztet: „A betű öl, a lélek pedig életet”

(2Kor 3,6). A Szentlélek tehát a Szentírást Isten élő Szavává változtatja, amely az ő szent népe hitében válik életté és adatik tovább.

10. A Szentlélek tevékenysége nem merül ki a Szentírás megalkotásában, hanem azokban is hat, akik hallgatják Isten Szavát. Fontos a zsinati atyák megállapítása, mely szerint „a Szentírást ugyanazon Szentlélek segítségével kell olvasni és magyarázni, mint akinek sugalmazására készült” (*Dei Verbum*, 12. pont). – Isten kinyilatkoztatása Jézus Krisztussal elérte a teljességét és beteljesedését; és mégis, a Szentlélek folytatja tevékenységét. Beszűkítő hatású volna, ha a Szentlélek tevékenységét csak a Szentírás és különböző szerzői isteni sugalmazására korlátoznánk. Bízunk kell ezért a Szentlélek tevékenységében, aki a sugalmazás különleges formáját folytatja, amikor az Egyház tanítja a Szentírást, amikor a Tanítóhivatal hitelesen értelmezi azt (vö. *Dei Verbum*, 10. pont), és amikor minden hívő saját lelki életének normájává teszi. Így érthetjük meg Jézus tanítványaihoz intézett szavait, amikor azt mondták, hogy megértették a példabeszédeit: „Minden írástudó, aki jártas a mennyek országának tanításában, hasonlít a házigazdához, aki kincseiből újat és régít hoz elő” (*Mt 13,52*).

11. Végül a *Dei Verbum* kimondja: „Isten emberi nyelveken kifejezett igéi hasonlóvá váltak az emberi beszédhez, amint egykor az örök Atya Igéje a gyöngye emberi test fölvetelével hasonlóvá vált az emberhez” (13. pont). Ez azt jelenti, hogy Isten Igéjének megtestesülése lett a mintája és értelme annak a kapcsolatnak, amely Isten Szava és a történelmi és kulturális körülményektől meghatározott emberi nyelv között áll fenn. Ebben az eseményben ölt

formát a Szenthagyomány, amely szintén Isten Szava (vö. *Dei Verbum*, 9. pont). Gyakran felmerül a veszély, hogy szétválasztják a Szentírást és a Szenthagyományt, mert nem értik, hogy a kettő együtt alkotja a kinyilatkoztatás egyetlen forrását. A Szentírás írott volta semmit nem tagad élő Szó mivoltából; mint ahogy az Egyház élő Hagyománya, amely a századok folyamán nemzedékről nemzedékre továbbadja a Szentírást, ezt a szent könyvet „a hit legfontosabb szabályának” tekinti (*Dei Verbum*, 21. pont). Másrészt, mielőtt írott szöveggé vált volna, szóbeli hagyományként tartotta életben és adta tovább egy nép hite, amely nép a többi nép körében Isten Szavában ismerte fel történetét és identitása elvét. A bibliai hit ugyanis az élő Szóra és nem egy könyvre alapszik.

12. Amikor a Szentírást ugyanabban a Lélekben olvassuk, amelyben írták, mindig új marad. Az új szövetség részeként az Ószövetség sem évíülhet el, mert ugyanaz a Lélek, aki sugalmazza, mindent átalakít. A szent szöveg egészének prófétai jellege van: nem a jövőre vonatkozik, hanem a mára, amely ebből a Szóból táplálkozik. Maga Jézus ezt világosan állítja szolgálatának megkezdésekor: „Ma beteljesedett az Írás, amelyet hallottatok” (*Lk 4,21*). Aki mindennap Isten Szavával táplálkozik, Jézushoz hasonlóan közel kerül azokhoz a személyekhez, akikkel találkozik; nem kísértik a múltba néző terméketlen nosztalgiák, sem a jövőt délibábnak néző utópiák.

A Szentírás a maga prófétai hatását elsősorban abban fejti ki, aki hallgatja. Édességet és keserűséget vált ki. Eszünkbe juthatnak Ezekiel próféta szavai, melyekkel – amikor az Úr azt parancsolja neki, hogy egye meg a könyvtekerceset – megvallja: „A számban édes lett, mint a méz” (*Ez 3,3*).

János evangélista is átélte Ezekiel élményét Patmosz szigetén, ám további részlettel egészíti ki: „A szám édes lett tőle, mint a méz. De amikor lenyeltem, a gyomrom keserű lett” (*Jel 10,10*).

Isten Szavának édességét akkor érezzük meg, amikor életünkben a benne rejlő remény bizonyosságát éljük át (vö. *1Pt 3,15–16*); a keserűségét pedig akkor, amikor megtapasztaljuk, milyen nehéz következetesen ragaszkodni hozzá, vagy kézzel tapinthatóan elutasítjuk, mert úgy látjuk, hogy nem ad értelmet az életünknek. Ezért nem szabad soha elszakadnunk Isten Szavától, hanem szüntelenül táplálkoznunk kell belőle, hogy mélyen felfedezhessük és megélhessük Istennel és testvéreinkkel való kapcsolatunkat.

13. Egy további kihívás, amely a Szentírás felől ér bennünket, a felebaráti szeretettel kapcsolatos. Isten Szava állandóan hivatkozik az Atya irgalmas szeretetére, aki elvárja gyermekeitől, hogy szeretetben éljenek. Jézus élete ennek az isteni szeretetnek teljes és tökéletes megnyilvánulása, aki semmit nem tart vissza önmagának, hanem fenntartás nélkül adja oda magát mindenkiért. A koldus Lázár példázatában értékes eligazítást kapunk. Amikor mindketten meghalnak, a dúsgazdag, látva Ábrahám ölen a koldust, kéri, hogy küldje el a testvéreihez, figyelmeztesse őket, hogy felebaráti szeretetben éljenek, nehogy ők is a gyötrelmek helyére jussanak. Ábrahám válasza csípős: „Ott van nekik Mózes, ott vannak a prófétáik, azokra hallgassanak!” (*Lk 16,29*). A Szentírást hallgatni és irgalmasságot cselekedni: ez a hozzánk intézett nagy kihívás. Isten Szava képes megnyitni a szemünket, hogy meg tudjunk szabadulni a végül fulladáshoz és terméketlenség-

hez vezető individualizmustól, és megnyitja az utat javaink megosztása és a szolidaritás felé.

14. A Jézus és tanítványai közötti kapcsolat egyik legfontosabb epizódja a színeváltozás elbeszélése. Jézus fölmegey a hegyre imádkozni Péterrel, Jakabbal és a Jánossal. Az evangélisták megemlítik, hogy miközben Jézus arca és ruhája felragyogott, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés, akik a Törvényt és a Prófétákat, azaz a Szentírást jelenítették meg. Péter örömteli csodálkozással reagál a látványra: „Mester, jó nekünk itt lenni! Készítsünk három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!” (Lk 9,33). Ebben a pillanatban felhő árnyékolta be őket, és a tanítványokat félelem töltötte el.

A színeváltozás a sátoros ünnepre utal, amikor Ezdrás és Nehemiás a fogságból való hazatérés után felolvasta a népnek a szent szöveget. Ugyanakkor, felkészítésül a szenvedés botránnyára, elővételezi Jézus dicsőségét, az isteni dicsőséget, amelyet a tanítványokat elborító felhő is – mint az Úr jelenlétének szimbóluma – megjelenít. Ez a színeváltozás hasonló a Szentíráséhoz, amely felülmúlja önmagát, amikor táplálja a hívők életét. Ahogyan a *Verbum Domini* emlékeztet rá: „A Szentírás különböző értelmezései közötti eligazodáshoz világosan különbséget kell tenni a *betű* és a *lélek* között. Ez a lépés nem automatikus és spontán, a betű fölé emelkedésre van szükség” (38. pont).

15. Isten Szava befogadásának útján kísérjen bennünket az Úr Anyja, akit Erzsébet boldognak mondott, mert hitte mindazt, amit az Úr mondott neki (vö. Lk 1,45). Mária boldogsága megelőzi azokat a boldogságokat, amelyeket

Jézus a szegényekről, a szomorkodókról, szelídekről, békességszerzőkről és az üldözést szenvedőkről mondott, mert Mária boldogsága a többi boldogság alapvető feltétele. Egy szegény sem azért boldog, mert szegény, hanem boldog lesz, ha Máriához hasonlóan hisz Isten Szavának beteljesedésében. Erről beszél a Szentírás nagy tanítványa és mestere, Szent Ágoston: „Akkor valaki a tömegből elragadtatásában felkiáltott: »Boldog a méh, amely téged hordott!« Jézus pedig: »Boldogabbak, akik hallgatják Isten Szavát és meg is tartják!« Mintha azt mondta volna: az én anyám is, akit te boldognak nevezel, éppen azért boldog, mert őrzi Isten Szavát; nem azért, mert benne az Ige testté lett és közöttünk lakozott, hanem mert őrzi magát Isten Szavát, aki által teremtetett, és aki benne testté lett” (*In evangelium Joannis*, 10,3).

Az Isten ígéjének szentelt vasárnap gyarapítsa Isten népében a Szentírással való áhítatos és bensőséges kapcsolatot, ahogyan a szent szerző már az ősidőkben tanította: „Ez a Szó egészen közel van hozzád, a szádban és a szívedben, hogy valóra váltsad” (*MTörv 30,14*).

Kelt Rómában, Szent Jánosnál a Lateránban,
2019. szeptember 30-án,
Szent Jeromos emléknapiján,
halála 1600. emlékévének kezdetén

Franciscus

FRANCISCUS

